

Békés Attila

725.09A

ÚJVÁROSI SÉTA

Ahogy a lakó látna a Park, pad, bolt, Hinta-gond S/1, K/2, Közöny

"1962"

Ésdi Harkap,
1962. júni. 9.

Ring Béla azt mondta a telefonba, hogy „jó, rendben van, akkor délután négy óra-kor találkozunk”. Hol? — kérdeztem. „Hát... legjobb lesz, ha odajön a házunk elé. József Attila város, 903-as utca, 42-es épület, 1-es lépcső, földszint 1.”

Az elrontott park

Az első telepesek közül való. Szereti, félti, gondozza a szeme előtt épült új városrészt. Ezért hívott fel telefonon; pontosabban: a hinta miatt. Megírtuk, hogy a szép házak között van játszótér, homokozó, hinta. „Mondja: hol látott maga hintát a József Attila városban?” Hol... hol is...? Mindjárt ott, ahogy befelelé jövünk a 903-as utcán. „No, jó, jó... de az már, illetve: az még nem József Attila város. Azok a házak a régi Valériához tartoztak. Az új városrészen seholy sincs hinta. De jöjjen ki, ha kedve tartja, mutatunk mást is. Hadd mondjuk el, hogyan látjuk mi, lakók, új telepünket.”

Kimentem a 903-as utcába. Onnan indultunk városnézőbe. Két órán át mutatta városát, magyarázta gondját-bajját.

A parkban. Fű, virág, bokor, fa díszleg az utak, a házak körül. A látvány szép, ilyen környezetben kellemes élni. De a parknak nincs nyugodalma. Elkészült, aztán néhány helyen — megsemmisül. A 42-es épületnél februárban az út mellé terítették a termőföldet, és a salakot. Áprilisban kijöttek a kertészek. Kihajtott a fű, gyökeret eresztett a bokor. A kertészek elmentek. Megjelentek a postások. Felbontották a parkot, lefektették a telefonvezetékét. Tavaly akkor rombolták szét a kert, amikor javában pompázott. A parkosítók, alighogy befejezték munkájukat, jöttek a távfűtésszerelők. Ők is felásták a földet. Most a 39-es háznál a park egyik része olyan, mint a csatatér: a járda, az út felbontva. A fűvet szétta posták.

Házfal a kapufa

Hol játszának hát a gyermekek? Ez a kérdések kérdése az új városrészen. Egyetlen nagy játszótér láttunk, az sincs felszerelve. Hiányzik a hinta, a forgó, a csúszda, a homokozó, a mászó, a mérleg-hinta. Kell a park, a kert a házak közé. Most ugyan készül már itt-ott törpe játszótér, de ez már kényszermegoldásnak látszik, és — az ablak alá kerül például a homokozó. Mi lesz abból? Zaj, por, civakodás.

A gyermekek most kénytelenek az aszfalton, az úton játszani, labdázni. Krétával futballkaput rajzolnak a házak falára és „oda” játszának: bombázzák a „kaput”. Szüntelen a veszekedés. A gyermekeknek nincs maradásuk, ugyanakkor lehetőségük sem a játszásra. Azaz: lenne — találtunk igazi grundnak való helyet az elkészült toronyházak előtt. Erre a hatalmas, dimbes-dombos, törmelékes mezőre csak öt év múlva építik fel a kórházat. Addig vi-

gan játszhatnak rajta a gyermekek, csak valamelyik építőipari vállalatnak néhány talajgyaluvál egyenletesebbé kellene tenni a földet.

Rendetlenség

Telefon. Cikkünk nyomán — amikor az építésszelkkel sétáltunk a felépült városnegyedben, szóvá tettük, hogy seholy nincs nyilvános telefon — a posta gyorsan intézkedett. Elhelyeztek három nyilvános telefonállomást. Ebből egyet máris elrontott valaki.

Lámpa. Egymás után négy utcai lámpa nem ég. A 30-as épületnél egy hónapja állítottak fel szép alakú kandalábreket — még egyszer sem működtek.

Pad. A parkokban mindenütt piros padok virítanak. A fűben, az út mentén eldobált, már hasznavehetetlen, eltört, vagy még felállítható betonpadlábakat láttunk. Találtunk olyan padlábat, amelyet nem fűrtak át a deszka felerősítéséhez. Ki lehetett az a hanyag ember, aki ezt a helyet teleszórtá padlábakkal? Vajon ki lehet az, aki mindezt hónapok óta eltűri, nem veszi észre, mi hiányzik?

A munkásszálló. A városnegyed egyik első épületében adtak menedéket az építőknek. Környékét azonban jobban rendben tarthatnák! Az ablakokból az udvarra szórják a szemetet, az ételmaradékokat. A téren kövek, csövek, por, szemét, mindenféle alkatrész. Ezzel szemben az óvoda.

Előbb kell az üzlet

Ablak. A város szélén álló transzformátorház minden ablakát betörték. Ettől nem messze elhanyagolt raktár áll. Tavaly még épségben volt. Már hiányzik róla a tető, bezúzták a palát, szétszedték az oldalát, az enyészet prédája a benne tárolt építőanyag, a zsákokból szél fújja a drága perlitet.

Szemét. Ezzel kapcsolatban elsősorban a lakókat terheli a felelősség. A város tisztán tartásához utcaseprő kell. Ring Béla két éve nem látott utcaseprőt.

Üzlethálózat. Az áruellátás

— kisebb döccenőktől eltekintve — kielégítő. A 13 ezer lakosú városrésznek azonban kevés az a néhány bolt, amely most működik. Van OTP — de nincs mellette nagy KÖZÉRT-üzlet. A jelenlegi kicsi, forgalma viszont félmillió havonta. Mi lesz, ha a gomba módra szaporodó házakba beköltöznek az új lakók? Előbb kellene építeni üzleteket. Ez így: építkezési abszurdum.

Házzsám

Egészségügy. Szép az orvosi rendelő, de nincs gyermekszakorvosi vizsgálat. Ezért az anyák Kispesztig villamosoznak, vagy a Mester utcába kénytelenek cipelni gyermekeiket. A legközelebbi gyermekrendelő — viszont ez zsúfolt — az Üllői út túlsó oldalán áll.

Utca. A városrésznek két fő utcája van: a 903-as és a 904-es. De 903-asnak mondanak más útvonalakat is. Szombaton és vasárnap rokonok, ismerősök, vendégek jönnek Pest felé. Sokan kíváncsian nézik, hogyan épül Budapest új városnegyede. A vendégségbe tartók kérdezősködnék, hol találják ezt vagy azt a házat és sokat bolyonganak, míg végre megtalálják a házigazda lakását. Az ok: még mindig nincs utcanév és házzsám. Az épületeket úgy nevezik, ahogy valamikor a rajzlapon szerepelt: S/1, K/2, 903-as utca. Eről már nem lehet eligazodni.

Békés Attila